

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Despre criza autorității

În zilele noastre asistăm la o profundă criză de autoritate care se înregistrează la toate nivelurile societății românești. Astăzi totul a devenit subiect de discuție și de dispută; nimic nu mai e de la sine înțeles. Totul se rediscută, totul trebuie explicat din nou, totul se reinventează, se reazăază pe baze mai mult sau mai puțin clare.

Ideea de autoritate a intrat în criză și datorită fostului regim comunist care a exagerat în exercitarea autorității și a controlului cetățenilor. Starea de acum nu reprezintă altceva decât reacția adversă, întrucâtva explicabilă, a stării de opresiune din trecut. Pe de altă parte, criza autorității este generată și de greșita înțelegere și exercitare a libertății dobândite după decembrie 1989.

Însă criza autorității nu se remarcă numai la nivelul autorității statale, ci și la nivel religios. Pentru omul modern nici măcar dogmele de credință nu mai reprezintă adevăruri neschimbătoare și veșnice. Tendința adogmatistă, sceptică, agnostică sau de orice alt tip ar fi ea, își face simțită prezența în mentalitatea cotidiană.

La nivel doctrinar totul este supus criticii și devenirii. Nimic nu se mai înțelege de la sine, nimic nu se mai întemeiază pe o autoritate care să susțină un adevăr neschimbător. Nici măcar ideea de Revelație nu mai reprezintă un temel pentru mințile așa-zis libere, un temel al autorității, divine de astă dată. Revelația este contestată, după cum se întâmplă în ultima carte a unui intelectual de marcă din România, care a scris o carte intitulată *Iisus al meu*, de fapt o caricatură a Fiului lui Dumnezeu întrupat. Cu siguranță că acest Iisus despre care vorbește și pe care-L privează de divinitate, ca realitate ontologică a Ipostasului Său divino-uman, este doar un Iisus al dânsului, cu siguranță nu și al nostru, al Bisericii, care de la Sinodul I ecumenic de la Niceea

învață cu totul altceva. Când slava deșartă a unei minți, ce-i drept înzestrată, dar lipsite de smerenie te poartă în cugetare, nu te poți apropia de Dumnezeu, nu-I poți accepta existența, chiar dacă ai dori poate acest lucru. Dacă te consumi în adorarea propriei inteligențe nu poți să-i mai faci loc în sufletul tău Celuilalt, care i-ar da sens existenței tale. Aceste păcate ale mândriei și slavei deșarte stau la baza subminării autorității lui Dumnezeu și a Bisericii Sale.

De aceea, pentru omul zilelor noastre chiar și adevărurile de credință, care pentru creștinul de altădată reprezentau adevăruri neschimbătoare și infailibile, nu sunt decât afirmații ce trebuie explicate din nou, argumentate consistent. În felul acesta trebuie văzută reevanghelizarea societății actuale, misiunea Bisericii într-o lume secularizată, în care orice tip de autoritate a intrat într-un con de umbră.

Unul din semnele zilelor noastre este acela că tânăra generație „creștină” nu mai înțelege învățătura Bisericii, nu o mai ia ca pe un dat firesc, ca pe un lucru ce trebuie crezut „pentru că așa spune Biserica”, întemeiată pe mărturia scripturistică și patristică. Mărturisirea creștină trebuie luată de la început, dar ar trebui ca și entuziasmul începuturilor să fie copiat; iar dacă nu se poate integral, măcar în parte.

Cum se întrevide ieșirea din această criză a autorității? Este o întrebare la care se poate răspunde cu dificultate, dar credem că printr-o mărturie susținută din partea tuturor slujitorilor Bisericii, care să-și asume în autenticul ei slujirea preoțească, statutul acestui așezământ al mântuirii va fi cu totul altul în societatea contemporană. Adevărul este că nu numai Biserica noastră se confruntă cu această problemă. Ea există pretutindeni în lumea care se secularizează pe zi ce trece, ne mai dorind să știe nimic despre Biserica lui Iisus Hristos ca spațiu al mântuirii. Creștinul secularizat, raționalist al zilelor noastre se ghidează după principiul *intelligo ut credam*, nu și după celălalt principiu (augustinian) *credo ut intelligam*.

Pr. Caius CUȚARU

Din sumar

◆ Începuturile încreștinării popoarelor

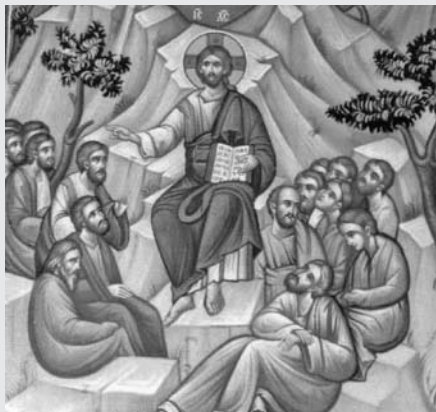
pagina 4, Prof. Amalia Stana

◆ Știri

pagina 6

Despre iubirea vrăjmașilor

Predică la Duminica a XIX-a după Rusalii

„Zis-a Domnul: Precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea. Și dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteți avea? Căci și păcătoșii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei. Și dacă faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulțumire puteți avea? Că și păcătoșii același lucru fac. Și dacă dați împrumut celor de la care nădăjduiți să luați înapoi, ce mulțumire puteți avea? Că și păcătoșii dau cu împrumut păcătoșilor, ca să primească înapoi întocmai. Ci iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați cu împrumut, fără să nădăjduiți nimic în schimb, și răsplata voastră va fi multă și veți fi fiii Celui Preaînalt. Că El este bun și cu cei nemulțumitori și răi. Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv.” (Luca 6, 31-36)

Porunca iubirii vrăjmașilor dată nouă de Mântuitorul provoacă mintea și inima noastră la dărâmarea și risipirea zidurilor de ne iubire cu care ne-am înconjurat pentru a ne apăra de reala sau părelnică vrăjmășie uneltită de semenii noștri împotriva noastră. Împotriva vrăjmașilor, mecanismul instinctiv de apărare al firii căzute reacționează prin ură, deseori numită justiție sau dreptate. Din punct de vedere omenesc, vrăjmășia cu care semenul lucrează împotriva mea nu poate fi transformată în iubire; nu poate fi transfigurată în durere pentru răul pe care îl suferă vrăjmașul meu prin faptul că îmi face mie rău; nu poate fi acoperită de lumina iertării desăvârșite. Părintele Arsenie Boca spune: „Îndărătnicii de noi, n-ar trebui să vorbim despre această poruncă a desăvârșirii și iubirii de vrăjmași, fiindcă nu facem altceva decât ne scuzăm mereu, că nu putem. Cu alte cuvinte repetăm același păcat, pe care l-a făcut Adam, dând vina pe Dumnezeu pentru căderea sa. Înfruntăm pe Dumnezeu că ne-a poruncit un lucru imposibil.” Cred că înfruntarea lui Dumnezeu de care amintește Părintele vine pe fondul neconștientizării depline a darurilor pe care Dumnezeu le-a sădit în om.

Totuși, cred că nu putem trece cu vederea ceea ce se întâmplă în vremea noastră în Siria și în alte colțuri ale lumii, unde creștinii sunt persecutați în formele cele mai diabolice cu putință, le sunt confiscate bunurile, le sunt omorâți copiii, soțiile, soții, sunt puși pe fugă. În acest context atroce cum este cu putință de împlinit porunca Mântuitorului? Cum poate fratele creștin să-l iubească pe fratele musulman care i-a omorât copiii sau soția? Cum poate să-l iubească pe cel care i-a scos ochii sau i-a produs tot felul de mutilări? La acest nivel, iubirea de vrăjmași devine o imensă greutate, pe care nicio putere omenească nu o poate clinti din loc. Reacția pur omenească merge înspre răzbunare sau

înspre disperare. Nu poate intui calea împărătească, sau de mijloc. Situația este prea tensionată pentru a nu reacționa în notă extremistă.

Pe de altă parte, știm că Mântuitorul ar fi putut chema mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri pentru a se răzbuna pe cei care l-au prins, dar nu a făcut-o. Știm că în grădina Ghetsimani a trecut prin cele mai cumplite dureri sufletești, dar nu a disperat. Mântuitorul nu s-a lăsat tras nici în răzbunare, nici în disperare. A asumat Crucea, și de pe cruce a revărsat iubirea Lui peste prigonitorii care l-au răstignit. Părintele Ioan Sabău, preot în localitatea Folt, jud. Hunedoara, asumând și înțelegând suferința anilor grei de închisoare, se exprima astfel: „Abia în închisoare mi-am început misiunea preoțească. Acolo am înțeles, nu teoretic, ci pe viu, că preoția nu e o meserie, ci o smulgere din iad a oii rătăcite. Acolo am învățat să mă rog și tot acolo am simțit dependența de Dumnezeu, pentru că totul atârna de Dumnezeu și toate veneau de la El.” Părintelui Oprea Crăciun de la Cinciș – și el un „locuit de Dumnezeu” prin temnițele comuniste - îi spunea că „nu noi am fost închiși. **Ținta lor era Dumnezeu.** Pe El îl târau, de fapt, prin tribunale și celule.” Așa au ajuns temnițele „ferestre către Cer”, pentru că, de fapt, ele au fost „asalturi ale iadului către Dumnezeu.” Și, cu toate acestea, părintele Ioan a considerat că s-a „hodinit cât a fost în închisoare. Dumnezău o vrut așa. Nu m-au învățat școlile și cărțile cât de multe m-a-nvățat pușcăria. Erau oameni foarte credincioși acolo. De la ei am învățat în închisoare psalmii și Evanghelia după Ioan pe de rost” (George Crăsnean, rev. Lumea Credinței, fev. 2010). Bine de reținut modul în care părintele a înțeles vrăjmășia pe care trebuia să o suporte din partea chinuitorilor: **Ținta lor era Dumnezeu. Pe El îl târau, de fapt, prin tribunale și celule.** Această înțelegere este rod al prezenței harului Duhului Sfânt în

mente și în inimă. Oamenii care au putut ierta răutățile la care au fost supuși, au fost oameni înduhovniciți. Doar în Duhul Sfânt omul poate evita extremismele și poate asuma liber și mântuitor experiența de viață dură la care este supus. Omul duhovnicesc simte mai mult pe Dumnezeu în sine decât se simte pe sine însuși, actualizând în sine cât mai deplin cu putință îndemnul Sfântului Apostol Pavel: „nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt care este în voi, pe care-L aveți de la Dumnezeu și că voi nu sunteți ai voștri?” (I Corinteni 6, 19)

PREȚIA
Omul locuit de Dumnezeu, omul duhovnicesc, fiind purtător al harului Duhului Sfânt, primește în sine puterea de a privi la vrăjmași așa cum Hristos a privit; de a vorbi cu vrăjmașii așa cum Hristos a vorbit; de a se ruga pentru vrăjmași așa cum Hristos S-a rugat. Omul singur nu poate privi odihnit înspre vrăjmașii săi, este nevoie să se lase locuit și învățat de Dumnezeu, Cel care vrea ca toți oamenii să se mântuiască, inclusiv vrăjmașii mei și mai ales vrăjmașii Lui, pentru care S-a răstignit, a murit și a înviat.

Pr. Ionel SCÂNTEIE

Ești Doamne bun

Ești Doamne bun, eu pământean și rău
Și-n dragoste nu-Ți semăn, nici în milă.
Dar, după răni, sunt chip din chipul Tău
De păr dospit din cer nu din argilă.

Nu Ți-am râvnit nici razele subțiri,
Nici tălpile străpunse de piroane.
Dar Tu mă faci părtaș în răstigniri
Și-Ți tot îngân osânda din icoane.

Sfințit pe cruci pe care nu m-am vrut
Și de-nvieri pe care nu le-aș cere,
Nu știi: Tu te cobori la mine-n lut
Sau eu mă urc spre raiul Tău bând fiere?

Cu necerșita slavă mă încarci
Și-n cuie, când sfințenia mă frânge,
Oftând mă uit la rănile-mi prea largi
Și-Ți cresc alături, sânge lângă sânge.

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul

Comuniune în lumină

Părinții ortodocși, cum au fost Sfinții Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Serafim din Sarov, au vorbit despre această experiență pe care au recunoscut-o ca fiind cea a Duhului Sfânt. Această comuniune este o lucrare a Duhului. El ne leagă de Hristos și de ceilalți și, legându-ne astfel, ne face să iradiem. A fi legați de altul înseamnă a avea comuniune, și a avea comuniune înseamnă a comunica lumină. Fiecare are o lumină, dar această lumină se actualizează numai în comunicare. De aceea, Dumnezeu Treime este comparat cu un sfeșnic cu trei brațe.

În fiecare om este o lumină. Dar ea nu se actualizează decât în comuniune, în iubire. Suntem lumină unii pentru alții. Fiecare se umple de lumina celuilalt. Această lumină e un sens profund, o bucurie, o odihnă în dăruirea reciprocă, sentimentul de a avea totul: având iubirea celorlalți, avem totul. Pe Dumnezeu Îl avem în ceilalți și Îl avem în El Însuși. Pustnicii Îl cunosc pe Dumnezeu ca lumină în iubirea Sa; și sunt plini de

iubire pentru toți oamenii și pentru toate făpturile; chiar dacă nu văd alți oameni, ei se roagă pentru ei și primesc lumina în rugăciunea lor pentru lume.

Această lumină e sensul inepuizabil al existenței înrădăcinate în Dumnezeu. Sunt lucruri negrăite... Dar cei care trăiesc această experiență sunt nerăbdători să o împărtășească. Viețile sfinților ne arată fapte de lumină: fapta dezvoltată duhovnicește e un om adevărat, de un farmec, de o frumusețe, de o armonie extraordinară; sfinții sunt de o blândețe și o delicatețe nespūsă. Avem nevoie să cunoaștem

viața unor astfel de fapte, pentru a ști ce cale trebuie să urmăm. Scopul rugăciunii este acela de a deveni sfinți în unire cu Dumnezeu.

(Dumitru Stăniloae, Marc-Antoine Costa de Beauregard, *Mica dogmatică vorbită, dialoguri la Cernica*, Editura Deisis, Sibiu, 2007, p. 215)

Începuturile încreștinării popoarelor

Sfântul Apostol Pavel în perioada anterioară Sinodului Apostolic de la Ierusalim, face dovada calităților sale de propovăduitor al Evangheliei, pe care el însuși a mărturisit că a primit-o de la Iisus, în chip suprafiresc. El dovedește aceste calități mai ales în prima sa călătorie misionară și în Antiohia care era un mare centru de iradiere creștină.

În perioada de după Sinod, Sfântul Pavel este propovăduitor mai ales în lumea păgână, în celelalte două călătorii misionare, desfășurate îndeosebi în Imperiul Roman.

Sinodul de la Ierusalim (anii 49-50), ședință a sfinților apostoli, dezbată problema încreștinării popoarelor păgâne. Sfântul Apostol Pavel și Barnaba au apărut învățătura că noii creștini nu au nevoie de circumcizie. Deci ceea ce au afirmat unii iudei în Antiohia că: „Dacă nu vă tăiați împrejur, după rânduiala lui Moise, nu puteți să vă mântuiți.” (Faptele Apostolilor 15, 1) nu mai este valabil. Așadar în Hristos Iisus creștinii erau liberi de unele prescripții ale Legii vechi.

La sinod participă cei unsprezece apostoli câți au mai fost în viață, deoarece Iacov, fiul lui Zevedeu „fratele lui Ioan” Evanghelistul, a fost ucis cu sabia din porunca lui Irod Agripa. (Faptele Apostolilor 12, 1-2), precum și alți reprezentanți ai Bisericilor nou formate.

În predica sa, Sfântul Apostol Petru susține că mântuirea vine prin credință și prin har, atât la iudei cât și la păgâni, atât la cei tăiați împrejur, cât și la cei netăiați împrejur. (Faptele Apostolilor 15, 11 și Galateni 2, 16).

Tăierea împrejur este eliminată definitiv din practica Bisericii creștine: „Acum deci, de ce ispițiți pe Dumnezeu și vreți să puneți pe grumazul ucenicilor un jug pe care nici părinții noștri, nici noi, n-am putut să-l purtăm ?” (Faptele Apostolilor 15.10), spunea Sfântul Apostol Petru. Și cu toate acestea circumciderea se putea practica ocazional pentru a facilita propovăduirea Evangheliei cu ușurință, aflăm din (Faptele Apostolilor 16, 33), Pavel îl circumcide pe Timotei, ucenicul său, la Listra, spre a putea pătrunde în sinagogile evreiești.

Totuși, afirmă Sfântul Apostol Petru, noii creștini trebuiau să păzească anumite norme: prima este să nu mai jertfească la idoli, a doua să se ferească de desfrânare, care era uneori unită cu cultul unor zei, să nu mănânce sânge, în care se socotea că există viață și să se ferească de mâncarea cărnii animalelor sugrumate.

Hotărârile Sinodului din Ierusalim au fost aduse și în Antiohia de către delegații Sinodului: Pavel, Barnaba, Iuda și Sila (Faptele Apostolilor 15, 30-31).

Credincioșii s-au bucurat ascultând hotărârile Sinodului, iar Iuda și Sila, care „erau și ei prooroci, au

mângâiat prin multe cuvântări și pe frați și i-au întărit.” (Faptele Apostolilor 15, 32).

Între anii 51-54 având ca scop și cercetarea bisericilor înființate, Sfântul Apostol Pavel întreprinde o nouă călătorie misionară (a doua). Pavel însoțit de Sila, ajungând la Listra îl ia ucenic pe Timotei pe care îl circumcide, pentru a putea pătrunde mai ușor în sinagogile evreiești. (Faptele Apostolilor 16, 33). Barnaba luând cu el pe Marcu merg spre Cipru cu corabia, într-o altă călătorie misionară (Faptele Apostolilor 15, 39) de propovăduire a Evangheliei Domnului Iisus Hristos.

Pavel va întări bisericile deja înființate. Ucenicii lui Iuda și Sila au fost și prooroci, deci se bucurau de revelații venite direct de la Iisus Hristos, spre zidirea și înțeleptirea credincioșilor.

Din Antiohia Pisidiei, Sfântul Apostol Pavel și însoțitorii lui, au străbătut la nord-est: Frigia și Galatia. (Faptele Apostolilor 16, 6). Datorită unei boli Sfântul Apostol Pavel rămâne o perioadă mai lungă în Galatia. Aici predică Evanghelia mai mult. Galatenii au primit aceasta cu bucurie, iar pe apostol l-au primit: „ca pe un înger al lui Dumnezeu, ca pe Iisus Hristos.” (Galateni 4, 14), situație evidențiată de însuși Pavel: „Căci vă mărturisesc că, de-ar fi fost cu puțință, v-ați fi scos ochii voștri și mi i-ați fi dat mie.” (Galateni 14, 15). Așadar în anii 51-52, Evanghelia a pătruns până în Asia Mică a Imperiului Roman.

În călătoria lor misionară, apostolii au fost îndrumați de Dumnezeu să meargă în anumite zone, iar altele au fost încredințate altor Apostoli sau ucenici. Spre exemplu Sfântul Apostol Andrei vine în Scitia Mică (Dobrogea de azi), pentru a propovădui sciților, care în anul 63 sunt deja numărați în rândul popoarelor care crezuseră în Hristos. (Coloseni 3, 11).

Trecând dincolo de Misia (Pavel și însoțitorii săi) au coborât la Troa (Faptele Apostolilor 16, 8). Troa este un oraș-port, din nord-vestul provinciei Asia, față în față cu Macedonia, la circa 15 km de ruinele antice cetăți a Troiei. Orașul a fost întemeiat după moartea lui Alexandru cel Mare, iar în anul 133 î. Hr. Augustus l-a transformat în colonie romană. La Troa în prima noapte Sfântul Apostol Pavel a avut o viziune: „Un bărbat macedonean sta rugându-l și zicând: Treci în Macedonia și ne ajută.” (Faptele Apostolilor 16, 9). Era o chemare divină pentru a vesti Evanghelia, în Macedonia, în Europa. La Troa Sfântul Apostol Pavel l-a luat ucenic și pe Sfântul Evanghelist Luca.

Mergând în Macedonia pe cel mai scurt drum, pe apă, cu corabia au ajuns în Samotracia care este o insulă mică în Marea Egee cu o suprafață de 180 m², situată la

jumătatea drumului dintre Troa și Neapolis. Samotracia este o insulă cu puțini locuitori și cu pământ sărac. Aici și-au continuat drumul spre Neapoli, un port așezat în Golful Strimon, în fața insulei Tasos la aproximativ 12 km distanță de Filipi. Neapoli aparținea Traciei. Sub împăratul Vespasian (69-79) Neapoli a fost înglobat în provincia Macedonia. Neapoli, azi se numește Kavala. Orașul este situat pe traseul antic al Via Egnatia, de aceea Kavala a desemnat locul unde curierii imperiali schimbau caii (*cavala*, din italiană *cavallo* însemnând cal). În timpul Imperiului Bizantin, orașul se va numi

„Christopoli” adică orașul lui Hristos. Orașul este menționat și în viața Sfântului Grigorie Decapolitul. În 1357 doi ofițeri și frați bizantini Alexios și Ioan au făcut săpături arheologice și au scos la iveală ruinele unei bazilici bizantine timpurii sub o moschee otomană din Orașul Vechi. În timpul ocupației bulgare (1941-1944) aproape toți evreii din oraș au fost exterminați, iar în timpurile moderne presa i-a dat temporar numele de „mica Moscova”.

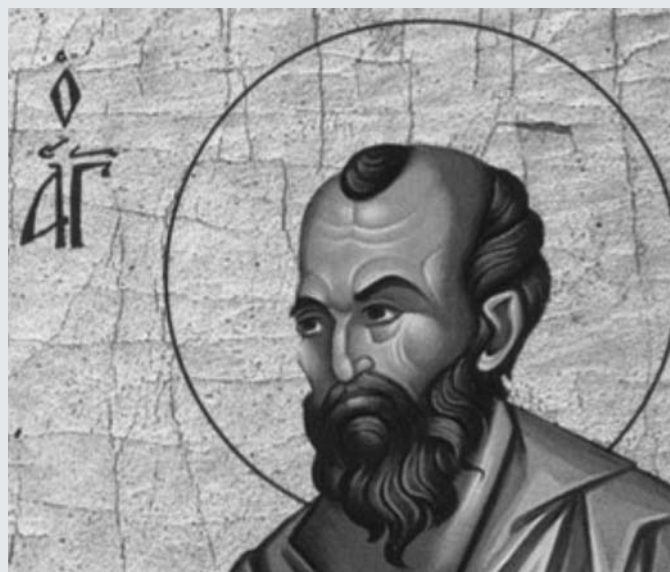
Prof. Amalia STANA

Despre rugăciunea lui Iisus prin care se coboară harul și mântuiește sufletul

Rugăciunea lui Iisus este fapta comună a oamenilor și a îngerilor. Cu această rugăciune oamenii se apropie repede de viața îngerească. Rugăciunea este izvorul oricărei fapte bune și al virtuților și alungă de la om o mulțime de patimi. Însușește-o și sufletul tău înainte de moarte va fi asemănător îngerilor. Rugăciunea este veselia dumnezeiască. Aceasta-i unica sabie scumpă.

Nu este o altă armă care să nimicească mai puternic demonii; ea îi arde, precum focul arde mărăcinii. Această rugăciune ca focul îl aprinde pe tot omul și îi aduce nespūsă bucurie și veselie, încât el din cauza bucuriei și a fericirii uită despre această viață și consideră gunoi și cenușă totul în veacul acesta.

„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine”. Dacă cineva, cu dorință și neîncetat precum e răsuflarea din nări, spune această rugăciune, atunci în scurt timp, în el pogoară Sfânta Treime - Tatăl, Fiul și Sfântul Duh și creează în el lăcaș, și rugăciunea cuprinde inima, iar inima cuprinde rugăciunea, și omul spune ziua și noaptea această rugăciune, și astfel se eliberează de toate mrejele vrăjmașului. Rugăciune lui Iisus trebuie să fie rostită în felul următor: „Doamne Iisuse Hristoase fiul lui Dumnezeu Miluiește-mă”. Dacă stai, șezi, mănânci, călătorești ori faci altceva - rostește întotdeauna această rugăciune cu străduință îndemnându-te către ea pentru că ea nimicește vrăjmașii nevăzuți precum ostașul nimicește dușmanii cu sulița. Întipărește-o și în gândul tău, nu te rușina s-o spui orișunde te vei afla, iar când limba și gura vor obosi, atunci roagă-te numai în gând. De la rostirea îndelungată a rugăciunii cu limba se naște rugăciunea cu mintea, iar de la ea - cea a inimii. Iar când va obosit mintea de la încordarea neîncetată și inima se va îmbolnăvi, se poate un timp oarecare de a le alina prin cântare.

Această cale a rugăciunii duce mai repede spre mântuire, decât cea a psalmilor, canoanelor ori rugăciunilor obișnuite pentru cărturari. Precum este bărbatul desăvârșit pe lângă un adolescent, tot așa și această rugăciune este pe lângă cuvintele scrise de cărturar, adică pe lângă o rugăciune, scrisă în mod artificial.

Rugăciunea cu mintea și din inimă este pentru acei propășiți; pentru cei mijlocii este cântarea, adică obișnuita cântare bisericească, iar pentru începători este nevoie de ascultare și trudă. Această rugăciune cere trezvie, înfrânare, îndepărtarea de lume, calmul sufletesc și lipsirea de griji. Astfel crește și se întărește rugăciunea adevărată. Dacă cineva nu va îndeplini aceste cerințe, acela nu va putea păstra rugăciunea neîntreruptă.

(Sfântul Cuvios Paisie Velicikovski de la Neamț, *Crinii țarinei sau Flori preafrumoase adunate pe scurt din Dumnezeiasca Scriptură*, Editura Bisericii Ortodoxe din Moldova, Orhei, 1995, p. 26)

Patriarhul Daniel la 13 ani de la întronizare:

Să mulțumim permanent lui Dumnezeu, pentru că trăim permanent din milostivirea Lui

La împlinirea celor 13 ani de la întronizare, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a îndemnat la mulțumire permanentă lui Dumnezeu, pentru că „trăim permanent din ajutorul, milostivirea Lui și simțim binecuvântarea Sa”.

Patriarhul a mărturisit că în această perioadă de misiune patriarhală a simțit „binecuvântarea lui Dumnezeu”, mai ales prin „lucrarea în comuniune”: „ceea ce am făcut împreună cu membrii Sfântului Sinod, ajutați fiind de cler și de credincioși, dar și de autoritățile centrale și locale de stat, spre binele poporului român”.

„Acești ani de slujire ne-au arătat că atunci când ne ascultăm reciproc și ascultăm împreună de Hristos Domnul, rezultatul acestor ascultări smerite se transformă în lucrări vizibile și trainice. De aceea, am constatat că lucrarea Sinodului împreună a fost și rămâne cea mai mare binecuvântare de la Dumnezeu”, a apreciat Preafericirea Sa.

În cuvântul rostit miercuri în Catedrala Patriarhală, după Sfânta Liturghie și slujba de Te Deum, Părintele Patriarh a prezentat efectele ridicării la rang de arhiepiscopie în anul 2009 a mai multor episcopii. „Au intensificat activitatea pastorală, misionară, edilitară, încât orice treaptă nouă ridicată în viață, cum spunea Nicolae Iorga, este un nou altar de jertfă”.

El a vorbit și despre schimbările aduse de înființarea, în timpul mandatului său patriarhal, de noi eparhii în străinătate. Au arătat că Biserica trebuie să se ocupe nu numai de credincioșii care rămân în țară, dar și de cei

care au plecat în străinătate. Lucrarea desfășurată în școlile teologice și cu profesorii de religie a fost descrisă ca fiind „o bucurie și o mare binecuvântare”. Patriarhul a făcut referire și la criza de sănătate cauzată de noul coronavirus și a precizat ce putem învăța din această experiență. Patriarhul a concluzionat: „Numai împreună-lucrare sinceră, cu credință, însoțită de smerita dărnicie, spirituală și materială, ne ajută să simțim bine-

cuvântarea lui Dumnezeu și bucuria lucrării cu harul Preasfântului Duh. De aceea, mulțumim lui Dumnezeu și tuturor celor care rămân în comuniune, lucrează în comuniune pentru Biserică și popor și vor dobândi mântuirea în comuniune cu Preasfânta Treime și cu sfinții lui Dumnezeu, spre bucuria noastră, a tuturor”.

Despre realizările Bisericii sub coordonarea Patriarhului Daniel și impactul lor asupra societății a vorbit, în numele membrilor Sfântului Sinod, Episcopul Visarion al Tulcii.

La momentul festiv organizat cu prilejul împlinirii a 13 ani de la întronizare, Patriarhul României a primit felicitări din partea autorităților statului pentru deciziile luate în perioada pandemiei și pentru gestionarea înțeleaptă a tensiunilor apărute în starea de urgență.

Data întonizării, 30 septembrie, este sărbătoarea oficială a Patriarhiului Daniel. Părintele Patriarh își serbează ziua de naștere în data de 22 iulie și ocrotitorul spiritual, pe Sfântul Proroc Daniel, în data de 17 decembrie.

Acoperământul Maicii Domnului sărbătorit la Mănăstirea Arad-Gai

Mănăstirea Sfântul Simeon Stâlpnicul, Arad-Gai din Arhiepiscopia Aradului și-a sărbătorit joi, 1 octombrie 2020, unul dintre hramuri, hram închinat Acoperământului Maicii Domnului.

Obștea monahală și pelerinii prezenți au participat la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie care a fost oficiată de către Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului. Răspunsurile liturgice au fost date de un grup de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad.

La momentul rânduit, Chiriarhul arădean a rostit un cuvânt de învățătură despre Sărbătorile Maicii

Domnului care întregesc șirul celor mari cu ceea ce a rămas spre cinstire în patrimoniul spiritual al Bisericii de la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, precum și sfințele ei icoane, mai ales cele făcătoare de minuni. Ca și grădini ale Maicii Domnului, sfințele mănăstiri păstrează astfel bogății spirituale spre împodobirea sufletelor credincioșilor. O astfel de înzestrare are și sfântul lăcaș al Mănăstirii Gai prin întreitul hram al Acoperământului,

Veșmântului și Brâului Maicii Domnului, ținut în ordinea anului bisericesc.

La final a avut loc o procesiune în jurul lăcașului de cult.

Slujire Arhierescă în biserica Parohiei Arad-Micalaca Veche I

Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a slujit în Duminica a XVIII-a după Rusalii, la Parohia Arad-Micalaca Veche I.

Împreună, în duh de bine, cu pâine și sare și frumos înveșmântați în sfințele straie populare, l-au întâmpinat de dimineată pe Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul tinerii credincioși de toate vârstele care au luat calea bisericii „Sf. Mucenic Gheorghe” din Parohia Arad - Micalaca Veche I. O biserică de la a cărei zidire și sfințire de împlinesc în acest an 175 de ani și în care, Preasfinția Sa, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă. A împreună-slujit și înălțat rugăciuni pentru buna rânduială a zilei și a lumii, îndemnându-i pe credincioși să poarte spre casele dumnealor îndemnul de a fi, după putință și voință, pescari de oameni.

La momentul rânduit, Preasfințitul a rostit cuvântul de învățătură intitulat „Omul cu har și dar este chemat să fie misionar”. „Nimic fără Dumnezeu! Nihil sine

Deo! Mântuitorul Hristos spune ucenicilor Săi, dar și nouă că: „Fără Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15,5). Adică din ceea ce săvârșim ca fapte bune, acestea le facem cu puterea și harul lui Dumnezeu.” Cuvântul de învățătură al Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul poate fi citit mai detaliat prin intermediul site-ului publicației online Glasul Cetății.

Prezență chiriarhală la Catedrala Arhiepiscopală din Arad

În Duminica a XVIII-a după Rusalii, 27 septembrie 2020, Chiriarhul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a participat la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie săvârșită de către un sobor de preoți și diaconi în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad.

La momentul rânduit, cuvântul de învățătură a fost rostit de către Părintele Simion Mladin, eclesiarhul catedralei.

În cadrul slujbei s-au rostit rugăciuni pentru odihna sufletului vrednicului de pomenire Mitropolit Nicolae Corneanu al Banatului, la 6 ani de la trecerea sa la cele veșnice.

În seara zilei, Chiriarhul arădean a participat la Slujba Vecerniei săvârșită în Catedrala Arhiepiscopală.

Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură despre „Personalitatea Sf. Ier. Antim Ivireanul”, prăznuit în această duminică, cu locul câștigat în istoria Bisericii Ortodoxe, îndeosebi a celei române, subliniind activitatea culturală și socială precum și ctitoriile grăitoare pentru meritele unanim recunoscute.

Credința în Dumnezeu

Ce este credința? Se dau credinței multe definiții, dar adevărata credință este o certitudine, „certitudinea despre existența lui Dumnezeu ca realitate personală supremă... și despre cele comunicate de El plin revelație” (D. Stăniloae). Cine crede se încrede în Dumnezeu; ca elevul în dascălul său și copilul în părintele său. Credința nu caută, ci vede pe Dumnezeu, oarecum Îl experimentează și se bucură de El ca de cea mai scumpă comoară. În credință ne întâlnim cu Dumnezeu și trăim în El. Plata imediată a acestei trăiri este o bucurie sfântă, religioasă; e bucuria unui dor împlinit, bucuria vederii ființei celei mai dragi, bucurie negrăită a întâlnirii tainice cu Dumnezeu. Experiența aceasta ne dă certitudinea în existența personală a lui Dumnezeu, certitudine mai sigură și mai tare decât toate probele, decât toate dovezile și argumentele pe care le aduce rațiunea logică în sprijinul adevărului despre existența lui Dumnezeu.

Calea credinței este calea cea mai scurtă și cea mai dreaptă, calea cea mai laudată și binecuvântată, pentru a ajunge la Dumnezeu. Cei mai mulți oameni se întâlnesc cu Dumnezeu prin credință și prin faptele cele bune de credință.

Un suflet înarmat cu forța credinței în Dumnezeu este un nebiruit; nu-l pot înfrânge nici furiile persecuțiilor, nici ceața îndoielilor, nici cursele ispitelor și nici vânturile necredinței. Credinciosul este un om de model, o personalitate de caracter, iubită, respectată și temută. De aceea, nu e de mirare că înțelepții omenirii au avut cuvinte dintre cele mai alese atât pentru credința în Dumnezeu, cât și față de credincioși. Dar valoarea credinței în Dumnezeu se judecă mai ales după faloasele și binefacerile ei practice. Credința mântuiește, așa spune și așa crede toată lumea.

Societatea care se compune din oameni credincioși este ca o familie fericită, echilibrată și pacificată, ferită de abuzuri și agitații sterile. O societate de buni credincioși este o însoțire de oameni morali, devotați

și înfrățiți, și la bine, și mai ales la rău. Statul ai cărui cetățeni sunt credincioși, este un așezământ consolidat și prosper... În privința virtuților morale, niciodată credincioșii nu se pot compara cu necredincioșii. Nivelul de viață morală al oamenilor lui Dumnezeu totdeauna este superior cetățenilor fără Dumnezeu. Unde și când lipsește credința în Dumnezeu, toate se clatină; unde și când puterea credinței în Dumnezeu lucrează prin virtutea iubirii, acolo toate cresc, înfloresc și rodesc. Într-un fel lucrează oamenii care sunt încredințați că Dumnezeu aude, vede și știe toate, și cu totul altfel unde a slăbit sau dispărut credința în Dumnezeu.

Credința în Dumnezeu ne reconfortează și ne înalță moralul, ne mângâie și ne întărește în clipele cele mai grele din viață. În mijlocul gloanțelor de pe câmpul de luptă, în focul durerilor de pe paturile de suferință și în fața morții, oamenii nu se consolează nici cu filosofia lui Kant, nici cu poeziile lui Goethe, nici cu scrisorile lui Voltaire. În astfel de împrejurări, gândurile tuturor se ridică pe aripile credinței sus, la Dumnezeu, de unde așteaptă ajutorul, ocrotirea și mângâierea. Credința în Dumnezeu coboară atunci în suflet, ca un balsam alinător, pacea și tăria, speranța și răbdarea, scutul și mântuirea, tot virtuți și puteri aducătoare de ajutor și biruință. „Ceea ce este pentru călătorii cu caravanele, prin pustiuri, steaua polară; ceea ce este pentru marinari și pentru exploratori busola, ca să ferească, pe unii a se înnămoli, iar pe alții a se rătăci; ceea ce este farul luminos pentru un vapor, într-o noapte întunecoasă și încețoșată; ceea ce este cârma pentru siguranța mersului locomotivelor și a tot ce ele poartă; ceea ce este ancora pentru vapor, care, când este amenințat de uriașele valuri, ea fiind aruncată, îl scapă de la pieire, este credința în Dumnezeu pentru ființa omului, care ca și o corabie se luptă cu uriașele valuri ale oceanului acestei vieți.” (Ned. Georgescu)

(Ilarion V. Felea, *Religia iubirii*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 153-157)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.